II

(Retsakter hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 26. juli 1988

om den italienske regerings støtte til ENI-Lanerossi

(Kun den italienske udgave er autentisk)

(89/43/EØF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, særlig artikel 93, stk. 2, første afsnit,

efter at have givet de interesserede parter en frist til at fremsætte deres bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

I

I 1962 blev Lanerossi SpA overtaget af det statslige holdingselskab Ente Nazionale Indrocarburi (ENI) med henblik på dels at skabe en vertikalt integreret tekstilkoncern, dels at løse de økonomiske og finansielle problemer, der prægede en række private virksomheder inden for tekstil- og beklædningsindustrien; sidstnævnte virksomheder blev i denne forbindelse overtaget af Lanerossi.

Gennem en betydelig strukturomlægning lykkedes det over en årrække at gøre nogle af disse datterselskaber rentable, således at de på ny kunne overgå til den private sektor.

En række andre datterselskaber var dog stadig tabsgivende, og for at kunne opretholde driften fik de fortsat udbetalt finansiel støtte af den italienske regering til dækning af deres tab. Dette gjaldt især Lanerossi's fire datterselskaber inden for herreovertøj, Lanerossi Confezioni (Arezzo, Macereta, Orvieto), Intesa (Maratea, Nocera, Gagliano), Confezioni de Filottrano (Ancona) og Confezioni Monti (Pescara). Fra 1974 til 1979 voksede disse virksomheders underskud fra 2 mia lire til 39 mia lire, og i 1979 modtog Kommissionen en officiel klage fra Den Europæiske Sammenslutning for Beklædningsindustrien (AEIH) og senere fra andre brancheorganisationer inden for tekstilindustrien; det blev i disse klager anført, at det ville fordreje konkurrencen inden for EF mærkbart, hvis disse virksomheder fortsat fik udbetalt støtte til dækning af dens driftstab.

Kommissionen konstaterede efter en indgående undersøgelse af de statsejede virksomheders situation og udvikling inden for produktionen af herretøj og på grundlag af den italienske regerings oplysninger på dette område, at foranstaltningerne til fordel for disse virksomheder måtte betragtes som støtte i den i EØF-Traktatens artikel 92, stk. 1, anvendte betydning.

Ved skrivelse af 26. juni 1980 meddelte Kommissionen således den italienske regering, at disse foranstaltninger kun kunne undtages fra artikel 92, stk. 1, såfremt støtten blev ydet i et begrænset tidsrum, og såfremt det strukturomlægningsprogram, Kommissionen havde fået forelagt, blev gennemført; dette program tog nemlig sigte på at nedskære de pågældende virksomheders kapacitet og gøre dem rentable og selvfinansierende på kort sigt.

Herefter fulgte Kommissionen nøje udviklingen i de statsejede virksomheder, der fremstiller herretøj; den meddelte ved skrivelse af 20. maj 1983 den italienske regering, at den finansielle støtte, der var blevet ydet til dækning af tab i et femte datterselskab af Lanerossi inden for denne sektor, Lebole SpA, blev opvejet af den

strukturomlægning, der allerede var gennemført eller skulle gennemføres kort efter, og som udelukkede, at der var tale om støtte med det formål at redde virksomheden eller driftsstøtten. Kommissionen konkluderede derfor, at denne finansielle støtte kunne falde ind under undtagelsesbestemmelsen i EØF-Traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), og således kunne betragtes som forenelig med fællesmarkedet. Kommissionens tilsyn med gennemførelsen af strukturomlægningsprogrammet for Lebole SpA efter den 31. december 1983 bekræftede dette standpunkt, og Kommissionen kunne derfor afslutte sagen.

Hvad angår de øvrige fire ovennævnte datterselskaber af ENI-Lanerossi viste de økonomiske og finansielle resultater ved udgangen af 1982, at deres strukturomlægningsforanstaltninger i de seneste år ikke havde været effektive, og at det var indlysende, at disse virksomheder fortsat ville stå over for alvorlige strukturbestemte vanskeligheder, selv om de konstant fik udbetalt støtte gennem offentlige midler. Virksomhedernes tab fra 1980 til 1982 androg over 150 mia lire. Ifølge det strukturomlægningsprogram for 1983-1986, som den italienske regering havde forelagt Kommissionen, ville disse fire virksomheder fortsat være afhængige af statsstøtte og offentlige midler til dækning af deres tab.

I ovennævnte skrivelse af 20. maj 1983 anførte Kommissionen, at selv en forholdsvis beskeden statsstøtte med det formål kunstigt at opretholde produktion og eksport inden for en sektor, der i EF som helhed er præget af skarp konkurrence, overskudskapacitet, lave priser og en betydelig samhandel, ville forværre problemerne for de virksomheder, der ikke modtager statsstøtte. På grund af virksomhedernes sociale og regionale betydning rejste Kommissionen ingen indsigelse mod den støtte, der blev ydet indtil udgangen af 1982, men udtrykte stor tvivl om, hvorvidt statsstøtte til dækning af disse virksomheders driftstab i fremtiden kunne betragtes som forenelig med fællesmarkedet. Kommissionen meddelte den italienske regering, at der i forbindelse med eventuel fremtidig støtte af denne art måtte træffes passende foranstaltninger. Den erindrede også den italienske regering om, at medlemsstaterne i henhold til EØF-Traktatens artikel 93, stk. 3, er forpligtede til at underrette Kommissionen så betids om enhver påtænkt indførelse eller ændring af støtteforanstaltninger, at den kan fremsætte sine bemærkninger hertil. Den anmodede den italienske regering om inden to uger efter modtagelsen af skrivelsen af 20. maj 1983 at give Kommissionen meddelelse om sine støtteplaner

Ved telex af 24. juni 1983 meddelte den italienske regering Kommissionen, at den i henhold til EØF-Traktatens artikel 93, stk. 3, ville anmelde eventuel fremtidig støtte til disse fire fabrikanter af herretøj.

På baggrund af oplysninger om, at disse virksomheder fortsat led betydelige tab, erindrede Kommissionen ved skrivelse af 22. juli 1983 den italienske regering om sin skrivelse af 20. maj samme år og gentog, at yderligere støtte til disse datterselskaber af ENI-Lanerossi ikke kunne betragtes som forenelig med fællesmarkedet på grund af virksomhedernes udvikling og markedssituationen.

Ved skrivelse af 2. november 1983 bekræftede den italienske regering, at den ikke påtænkte at yde statsstøtte til disse virksomheder, der ifølge ENI-Lanerossi's ledelse var umulige at omstrukturere, hvorfor det tidligere nævnte strukturomlægningsprogram for 1983-1986 ikke ville blive gennemført.

II

I modsætning til den italienske regerings oplysninger tydede presseforlydender senere på, at disse virksomheder, som stadig var i drift, fortsat led tab og — for at undgå konkurs — formodentlig skulle have udbetalt statsstøtte på ny. Kommissionen anmodede derfor gentagne gange den italienske regering om at meddele, hvorledes det rent faktisk forholdt sig.

Ved skrivelse af 30. august 1984 sendte den italienske regering Kommissionen en kortfattet redegørelse for et nyt strukturomlægningsprogram for ENI-Lanerossi's virksomheder, der fremstiller herreovertøj. Det fremgik heraf, at ENI-Lanerossi's ledelse fortsat anså det for umuligt at omstrukturere disse virksomheder. De blev dog holdt i gang til trods for driftsunderskuddet, der alene i regnskabsåret 1983 androg 78 mia lire. Ved nedskrivning og derefter en udvidelse af kapitalen var disse tab blevet dækket gennem offentlige midler. På baggrund af redegørelsen for det nye strukturomlægningsprogram var det indlysende, at støtte til dækning af tab også ville være påkrævet i de kommende år, fordi virksomhederne ikke forventedes at blive rentable foreløbig.

Det fremgik desuden, at ovennævnte støtte til dækning af tab var blevet ydet efter udgangen af 1982, selv om den italienske regering havde besluttet, at virksomhedernes strukturomlægning skulle være gennemført inden dette tidspunkt.

Kommissionen konstaterede på grundlag af en indgående undersøgelse, at støtten til dækning af tab ikke var blevet anmeldt på forhånd, og at den var ulovlig, fordi den italienske regering ikke havde opfyldt sine forpligtelser i henhold til EØF-Traktatens artikel 93, stk. 3. Kommissionen var desuden af den opfattelse, at støtten til ENI-Lanerossi's fire datterselskaber havde til formål at redde disse virksomheder i betragtning af deres finansielle og økonomiske situation.

Som anført i Kommissionens skrivelse til medlemsstaterne af 24. januar 1979 er det Kommissionens politik, at støtte med det formål at redde en virksomhed, medens strukturomlægningsplanen gennemføres, kun kan ydes i

en kort periode og i form af kreditter eller lån til markedsrente ; støtten i det foreliggende tilfælde opfyldte derfor ikke de af Kommissionen fastsatte betingelser.

Efter Kommissionens opfattelse var støtten desuden blevet udbetalt i strid med Kommissionens beslutning om, at der ikke måtte ydes disse virksomheder støtte fra udgangen af 1982, hvilket den havde meddelt den italienske regering ved skrivelse af 20. maj og 22. juli 1983 og understreget ved skrivelse af 7. december 1983.

Kommissionen mente heller ikke, at den støtte, der allerede var ydet, eller eventuel fremtidig støtte, ville fremme en udvikling, som ud fra Fællesskabets synspunkt ville være tilstrækkelig til at opveje støttens fordrejning af samhandelen, og dette gælder især, da den pågældende sektor står over for alvorlige problemer med hensyn til strukturbestemt overskudskapacitet, lave priser og en omfattende samhandel inden for EF, hvilket gør den til en af de mest følsomme delsektorer inden for tekstil- og beklædningsindustrien. Kommissionen mente derfor ikke, at støtten kunne betragtes som forenelig med fællesmarkedet eller kunne være omfattet af en af undtagelsesbestemmelserne i EØF-Traktatens artikel 92, stk. 3.

Som følge heraf indledte Kommissionen proceduren i EØF-Traktatens artikel 93, stk. 2, første afsnit.

Ved skrivelse af 19. december 1984 gav Kommissionen den italienske regering en frist til at fremsætte sine bemærkninger. De øvrige medlemsstater og andre interesserede parter blev underrettet henholdsvis den 12. februar og den 23. februar 1985.

III

Kommissionen fremsendte en rykkerskrivelse den 26. februar 1985, men udsatte derefter, på den italienske regerings anmodning, fristen for fremsendelse af bemærkninger som led i ovennævnte procedure. Ved skrivelse af 28. maj 1985 meddelte den italienske regering, at der kunne spores en tendens til faldende underskud i de pågældende virksomheder. Desuden var man i færd med at nedbringe antallet af beskæftigede. Virksomhederne blev overtaget fra den private sektor på et tidspunkt, hvor de var på randen af konkurs, og der ville derfor ikke på kort sigt kunne foretages nogen effektiv strukturomlægning. Da man nu havde konstateret, at det sandsynligt var muligt at omstrukturere disse virksomheder, var det nødvendigt at omstille dem til andre aktiviteter og samtidig sikre, at Lanerossi's aktiviteter som sådanne ikke blev bragt i fare. Man måtte derfor være indstillet på, at dette ville tage længere tid, hvis der skulle opnås tilfredsstillende resultater. Kommissionens krav om, at alle former for støtte til disse virksomheder øjeblikkeligt måtte ophøre, ville således ødelægge alle tidligere bestræbelser samt få alvorlige sociale følger.

Desuden anførte den italienske regering i sin skrivelse af 28. maj 1985, at statslige foranstaltninger i form af kapitalindskud i ENI kun delvis kom Lanerossi til gode og derfor ikke kunne betragtes som statsstøtte. I Italien er det endvidere fastsat ved lov, at eventuelle tab øjeblikkeligt skal dækkes af aktionærerne for at undgå, at en virksomhed går konkurs, og det var derfor umuligt at indgive anmeldelse i henhold til EØF-Traktatens artikel 93, stk. 3, i det foreliggende tilfælde. Endelig henviste den italienske regering til virksomhedernes markeds- og eksportandele, som var faldet fra 1980 til 1983, hvilket betød, at støtte til disse virksomheder ikke på nogen måde ville påvirke samhandelen og konkurrencen.

Under et bilateralt møde den 21. juni 1985 fremsatte den italienske regering supplerende oplysninger om det nye program, der omfattede dels en strukturomlægning, dels en omstilling inden for disse virksomheder ; Kommissionen havde således mulighed for at undersøge strukturomlægnings- omstillingsprogrammet som helhed. Det blev også fremført, at dette program snarest ville føre til en endelig løsning, således at Kommissionen derefter kunne undersøge ikke blot de igangværende foranstaltninger, men også de endelige resultater deraf.

Kommissionen erindrede ved telex af 7. august 1985 den italienske regering om sidstnævnte oplysninger, som den endnu ikke havde modtaget på dette tidspunkt. Ved telex af 25. september 1985 og ved skrivelse af 12. december 1985 anmodede den italienske regering om udsættelse af fristen, hvilket Kommissionen tillod.

Ved skrivelse af 5. februar 1986 fremsendte den italienske regering ufuldstændige oplysninger om gennemførelsen af strukturomlægnings- og omstillingsprogrammet, og meddelte, at der i nærmeste fremtid ville blive fundet en endelig løsning, som Kommissionen kunne lægge til grund for sin undersøgelse af sagen.

På et bilateralt møde den 12. juni 1986 bekræftede de italienske myndigheder, at de tab, der var blevet dækket i 1983, 1984 og 1985, androg henholdsvis 78,0 mia lire, 56,8 mia lire og 42,2 mia lire. De bekræftede desuden, at de pågældende virksomheder ville bliver overtaget af den private sektor og/eller omstillet til andre aktiviteter. De understregede dog, at det ville tage tid at finde en endelig løsning på problemerne.

Kommissionen understregede, at dækningen af tab for 1984 og 1985 heller ikke var anmeldt på forhånd, og at sagen endnu ikke kunne undersøges til bunds, da der stadig manglede visse oplysninger.

Den italienske regering sendte på ny en række ufuldstændige oplysninger ved skrivelse af 8. september 1986, og efter at Kommissionen den 17. september 1986 havde sendt en rykkerskrivelse, blev der afholdt et bilateralt møde den 7. november 1986, hvor en række andre forhold blev klarlagt. Samtidig understregede de italienske myndigheder, at man snart ville finde frem til en endelig løsning, som de snarest ville meddele Kommissionen.

På et bilateralt møde den 11. september 1987 blev der givet meddelelse om en igangværende privatisering af de virksomheder, der fremstiller herreovertøj, samt omstilling til andre aktiviteter. Ved skrivelse af 15. december 1987 blev dette bekræftet af den italienske regering, der samtidig sendte nærmere oplysninger om de afdelinger, der allerede var overtaget af den private sektor.

På et senere møde den 26. januar 1988 blev det meddelt, at ENI-Lanerossi inden marts 1988 ville overdrage alle de øvrige virksomheder til den private sektor, og staten ville hermed trække sig helt ud af sektoren for herretøj. Overdragelsen af de forskellige virksomheder ville økonomisk set betyde, at 38 % af de oprindelig 3 563 beskæftigede i 1983 ville blive førtidspensioneret, at 20 % ville blive overflyttet til den privat sektor for militært herreovertøj, 25 % til den private sektor for almindeligt herretøj og 17 % til andre delsektorer inden for tekstil- og beklædningsindustrien samt andre industrigrene, som f.eks. skotøjsindustrien. Produktionen ville blive overdraget på samme måde. Den italienske regering fremførte, at denne omstilling ville mindske problemerne for sektoren for herretøj og dermed være til gavn for EF's tekstil- og beklædningsindustri som helhed.

Maskiner, inventar og lagre ville blive overdraget på markedsvilkår og på grundlag af en evaluering foretaget af en international bank.

Disse oplysninger blev bekræftet ved telex af 5. marts og ved skrivelse af 22. juni 1988. Den italienske regering meddelte også Kommissionen, at dækningen af tab i 1986 og 1987 androg henholdsvis 45,9 mia lire og 37,5 mia lire.

Tre andre medlemsstater og tre interesserede parter fremsatte deres bemærkninger som led i denne procedure.

IV

Den italienske stats foranstaltninger til fordel for ENI-Lanerossi med henblik på dækning af driftstab for perioden 1983 til 1987 i de datterselskaber, der fremstiller herreovertøj, omfattede kapitalindskud på 260,4 mia lire, der udtrykkeligt blev ydet til ovennævnte formål. Når det er indlysende, at en offentlig myndigheds kapitalindskud i en virksomhed ikke sker på normale markedsøkonomiske vilkår, skal sagen vurderes på grundlag af EØF-Traktatens artikel 92.

De pågældende foranstaltninger til dækning af tab i ENI-Lanerossi's datterselskaber forhindrede markedskræfternes frie spil, dvs. at disse virksomheder normalt ville være tvunget ud af markedet på grund af deres manglende konkurrenceevne, men blev holdt kunstigt i drift over en lang periode gennem ovennævnte foranstaltninger, som tillige skadede strukturen i Fællesskabets industri for herreovertøj, der stod over for alvorlige tilpasningsproblemer som følge af strukturbestemt overkudskapacitet, lave priser og skarp konkurrence såvel indefra som udefra.

Midlerne til dækning af tab blev ydet under omstændigheder, der ikke ville være acceptable for en privat investor under normale markedsøkonomiske forhold, da disse virksomheder, navnlig på grund af de store og langvarige tab, befandt sig i en sådan finansiel og økonomisk situation, at der ikke kunne forventes en normal forrentning af den investerede kapital i form af udbytte eller kapitalgevinst. Desuden var den italienske regering og ENI-Lanerossi af den opfattelse, at virksomhederne ikke kunne omstruktureres, og at de derfor fortsat ville lide drifstab, medmindre de blev lukket eller omstillet.

I denne forbindelse skal det også bemærkes, at De Europæiske Fællesskabers Domstol har fastlagt klare regler for anvendelsen af EØF-Traktatens artikel 92, stk. 1, på offentlige kapitalandele (jf. dom af 14. november 1984 i sag 323/82 — Intermilis, og dom af 10. juli 1986 i sag 234/84 — Meura, og 40/85 — Boch). Domstolen fastslog, at man, når man skal afgøre om et kapitalindskud skal betragtes som statsstøtte, må undersøge, om den pågældende virksomhed kunne have skaffet sig midlerne på det private kapitalmarked. Hvis forholdene tyder på, at den pågældende virksomhed ikke kunne have overlevet uden offentlige midler, fordi den ikke kunne have skaffet sig den nødvendige kapital fra private investorer på det åbne marked, må det konkluderes, at der er tale om statsstøtte. Kommissionen gjorde også dette forhold klart i sin skrivelse til medlemsstaterne af 17. september 1984.

På baggrund af ovenstående er det usandsynligt, at virksomhederne i det foreliggende tilfælde kunne have skaffet sig tilstrækkelig kapital på det private kapitalmarked til at sikre deres fortsatte eksistens, da private selskaber eller investorer, der træffer beslutning på baggrund af de forventede indtjeningsmuligheder, og som ikke tager sociale, regionale eller sektorbestemte hensyn, ikke ville have

indskudt kapital til dækning af driftstab over en så lang periode. Midlerne på 260,4 mia lire udgør derfor statsstøtte i den i EØF-Traktatens artikel 92, stk. 1, anvendte betydning.

V

Denne støtte skulle derfor anmeldes til Kommissionen som fastsat i EØF-Traktatens artikel 93, stk. 3. Da den italienske regering ikke anmeldte den pågældende støtte på forhånd, kunne Kommissionen ikke tage stilling til foranstaltningerne, inden de blev gennemført. I henhold til fællesskabsretten er støtten derfor ulovlig fra det tidspunkt, hvor den blev ydet. Den situation, der er opstået, fordi den italienske regering ikke har opfyldt sine forpligtelser, er særdeles alvorlig, fordi støtten allerede er udbetalt. Desuden blev en stor del af støtten ydet, efter at Kommissionen den 5. december 1984 havde indledt den formelle procedure i henhold til EØF-Traktatens artikel 93, stk. 2, hvilket iøvrigt også bekræftes af den italienske regering.

I denne forbindelse skal det bemærkes, at der ikke efterfølgende kan rådes bod på det forhold, at støtten er ulovlig — i betragtning af de vigtige procedureregler i EØF-Traktatens artikel 93, stk. 3, der også er af betydning for medlemsstaternes retsorden, og hvis umiddelbare virkning Domstolen stadfæstede i sin dom af 19. juni 1973 i sag 77/72.

Støtten i det foreliggende tilfælde er ulovlig, fordi procedurereglerne i EØF-Traktatens artikel 93, stk. 3, ikke er overholdt. Ved Domstolens dom af 12. juli 1973 i sag 70/72, stadfæstet ved dom af 24. februar 1987 i sag 310/85, fik Kommissionen tillagt en beføjelse til at pålægge medlemsstaterne at kræve støtte, der er uforenelig med fællesmarkedet, tilbagebetalt.

VI

Støtten i det foreliggende tilfælde er uforenelig med fællesmarkedet i henhold til EØF-Traktatens artikel 92.

De produkter, der fremstilles af tekstil- og beklædningsindustrien, og navnlig herreovertøj, er genstand for samhandel mellem medlemsstaterne — hvilket fremgår af statistikkerne — og konkurrencen er særdeles skarp. EF-samhandelen med disse produkter, der omfatter Multifiberarrangementets kategorier 14 A + B, herrefrakker af vævede stoffer, eventuelt imprægnerede, kategori 16, jakkesæt af vævede stoffer og kategori 17, herrejakker af vævede stoffer, udgjorde 19,3 % af EF-produktionen i 1983 og 29,1 % i 1986. Den italienske produktion inden for disse kategorier udgør 38,6 % af den samlede EF-produktion, og Italiens eksport af herretøj til andre medlemsstater steg med 32 % fra 1983 til 1986.

De pågældende fire virksomheder tegnede sig i 1983 for 2,5 % af produktionen inden for denne sektor i Italien. Hvad beskæftigelsen angår, havde de dog en andel på 11 %. Med 3 563 beskæftigede i 1983 hørte disse datterselskaber til de største fabrikanter af herretøj i Fællesskabet, fordi denne sektor i EF generelt er præget af mindre virksomheder; det er sjældent at finde større virksomheder inden for denne sektor. Selv de store virksomheder har ofte anlæg af beskeden størrelse. Foruden de såkaldte industriforetagender (med mindst 20 beskæftigede) findes der desuden en lang række værksteder. ENI-Lanerossi's eksport udgjorde i 1983 14 % af deres samlede produktion af herretøj, og koncernen deltog således aktivt i samhandelen inden for denne sektor i Fællesskabet. Siden 1983 er ovennævnte andele blevet formindsket gennem lukning eller omstilling til andre delsektorer inden for tekstil- og beklædningsindustrien eller til andre industrigrene. En række anlæg, der repræsenterede ca. 45 % af arbejdsstyrken i 1983, blev solgt til uafhængige private virksomheder, der fortsatte produktionen af herreovertøj (også til militæret); omstilling af andre produktionsanlæg, der repræsenterede ca. 17 % af arbejdsstyrken og produktionen i 1983, førte til en øget produktion inden for sektorer, der ligeledes er præget af skarp konkurrence samt af en omfattende og konstant voksende samhandel mellem medlemsstaterne, f.eks. inden for benklæder, dametøj, pyjamas, skotøj og lædervarer.

Den pågældende støtte forvred konkurrencen, fordi den, som tilsigtet, forbedrede ENI-Lanerossi's og deres fire datterselskabers finansielle stilling og derved gav dem en konkurrencemæssig fordel frem for andre producenter, der alle led under den stagnerende efterspørgsel, de lave priser og overskudskapaciteten. Den støtte, der blev ydet til dækning af disse virksomheders driftstab — omtrent svarende til deres omsætning i perioden 1983 til 1987 — bevirkede desuden, at virksomheder, der under normale omstændigheder ville være tvunget ud af markedet senest i 1983, fik løst deres finansielle problemer. Den finansielle støtte på 260,4 mia lire til dækning af tab genetablerede virksomhedernes finansielle situation og lettede

omstilling og overtagelse i en sådan grad, at ENI-Lanerossi opnåede en betydelig fordel frem for deres konkurrenter, der ikke modtog støtte.

Når statsstøtte styrker en virksomheds konkurrencemæssige stilling i samhandelen inden for Fællesskabet, må støtten anses for at påvirke denne samhandel. I det foreliggende tilfælde gav støtten ENI-Lanerossi's fire datterselskaber mulighed for at overleve efter 1982 og lettede desuden omstilling og afhændelse af en række produktionsanlæg; støtten dækkede således en række omkostninger, som ENI-Lanerossi normalt selv skulle have afholdt, og vil derfor kunne påvirke samhandelen og forvride eller true med at forvride konkurrencevilkårene ved at begunstige denne koncern, som omhandlet i EØF-Traktatens artikel 92, stk. 1.

I henhold til EØF-Traktatens artikel 92, stk. 1, er støtte, som opfylder de deri fastsatte kriterier, uforenelig med fællesmarkedet.

De i artikel 92, stk. 2, fastsatte undtagelser kan ikke anvendes i det foreliggende tilfælde, dels på grund af støttens art, dels fordi støtten ikke har et formål som omhandlet i undtagelserne.

I artikel 92, stk. 3, er det fastsat, hvilke støtteforanstaltninger der kan betragtes som forenelige med fællesmarkedet. Hvorvidt støtten er forenelig med Traktaten, skal vurderes ud fra Fællesskabets og ikke den enkelte medlemsstats synspunkt. For at sikre, at fællesmarkedet fungerer tilfredsstillende og under hensyntagen til principperne i Traktatens artikel 3f, skal de i EØF-Traktatens artikel 92, stk. 3, fastsatte undtagelser fra artikel 92, stk. 1, fortolkes snævert i forbindelse med undersøgelsen af en støtteordning eller en individuel støtteforanstaltning.

Der kan kun indrømmes undtagelse, når Kommissionen kan fastlå, at den begunstigede virksomhed ikke uden en sådan støtte ville blive foranlediget af markedsforholdene til at træffe dispositioner, der kan bidrage til virkeliggørelsen af et af de i undtagelserne omhandlede mål.

Anvendes undtagelsesbestemmelserne på støtteforanstaltninger, der ikke bidrager til virkeliggørelsen af et sådant mål, eller hvor støtten ikke er nødvendig for at nå dette mål, vil det give visse medlemsstaters industrier eller virksomheder uberettigede fordele og blot tjene til at forbedre disses finansielle situation, ligesom det vil medføre, at samhandelen mellem medlemsstaterne påvirkes, og at konkurrencevilkårene forvrides, uden at dette på nogen måde er begrundet i hensynet til Fællesskabets interesse, jf. artikel 92, stk. 3.

Den italienske regering har ikke kunnet bevise, og Kommissionen har ikke kunnet konstatere, at støtten opfylder betingelserne for at kunne være omfattet af en af undtagelsesbestemmelserne i artikel 92, stk. 3.

VII

ENI-Lanerossi's fire datterselskaber fremstillede herreovertøj, og der er her tale om en delsektor inden for tekstil- og beklædningsindustrien. ENI-Lanerossi-koncernen havde desuden andre vigtige interesser inden for denne industrigren i den pågældende periode. Den finansielle støtte på 260,4 mia lire, som ENI fik udbetalt i perioden 1983 til 1987, er derfor undergivet de betingelser, der er fastsat i Fællesskabets retningslinjer af 1971 og 1977 for støtte til tekstil- og beklædningsindustrien; disse retningslinjer blev meddelt medlemsstaterne ved skrivelse af 30. juli 1971 og 4. februar 1977.

Retningslinjerne omfatter en række kriterier, som Kommissionen har udarbejdet i samarbejde med nationale eksperter med det formål at vejlede medlemsstaternes regeringer med hensyn til støtte til denne sektor. I retningslinjerne af 1971 påpeger Kommissionen, at støtte til tekstil- og beklædningsindustrien, der er præget af en særdeles skarp konkurrence i Fællesskabet som helhed, indebærer fare for konkurrenceforvridninger, hvilket er uacceptabelt for konkurrenter, der ikke modtager støtte. Inden for denne sektor har støtte normalt meget store virkninger og kan ifølge retningslinjerne anses for berettiget, hvis den forbedrer tekstilindustriens struktur. En sådan strukturbestemt støtte skal have til formål at gøre det lettere at nedbringe overskudskapaciteten inden for de pågældende sektorer eller delsektorer, og at fremme omstillingen af mindre betydningsfulde aktiviteter til aktiviteter uden for tekstilindustrien. Støtten skal dog opfylde en række betingelser, der er fastsat i retningslinjerne af 1971.

Den senere udvikling, navnlig en række støtteordninger og individuelle støtteforanstaltninger, der blev indført på grund af den økonomiske og beskæftigelsesmæssige situation, og som stred mod Fællesskabets interesse på en række områder, forstærkede Kommissionens betænkeligheder, således at den i 1977 skærpede retningslinjerne.

Fællesskabets tekstil- og beklædningsindustri har gennemgået omfattende ændringer i de sidste ti år. Produktionen er faldet som følge af presset fra konkurrencen udefra både på de traditionelle eksportmarkeder og på fællesmarkedet. 1 million arbejdspladser, der repræsenterer næsten 40 % af den samlede beskæftigelse inden for disse industrier, er blevet nedlagt i perioden 1975 til 1985. Den alvorlige og langvarige krise har tvunget virksomhederne inden for denne sektor til i vidt omfang at bestræbe sig på at omstrukturere og modernisere deres produktionsanlæg. Industrien har derved kunnet tilpasse sig og gradvis genetablere sin konkurrenceevne og rentabilitet. Det er en kendsgerning, at Fællesskabets retningslinjer for støtte til denne sektor har spillet en væsentlig rolle i forbindelse med genoprettelsen af en vis balance og opretholdelse eller genetablering af en egentlig markedsøkonomi. Da industrien dog fortsat er særdeles sårbar, ikke mindst fordi den fortsat er udsat for en særdeles skarp international konkurrence, mener Kommissionen, at statsstøtte, der ikke er samordnet, ville stride mod Fællesskabets interesse, navnlig fordi den ville udgøre en fare for de bestræbelser, som Fællesskabets tekstil- og beklædningsindustri løbende udfolder for at tilpasse sig de ændrede markedsvilkår. Kommissionen tillægger det derfor stadig stor betydning, at medlemsstaterne overholder ovennævnte retningslinjer.

Støtten i det foreliggende tilfælde opfylder ikke alle betingelserne i retningslinjerne: for det første tillader disse retningslinjer ikke, at der ydes støtte for at holde en virksomhed i drift. Tværtimod har støtte med det formål at redde virksomheder inden for tekstilindustrien aldrig været anset for at medføre nogen varig forbedring hverken på nationalt plan eller på fællesskabsplan; den vil i stedet påvirke konkurrencevilkårene på det fælles marked uden at sikre den forbedring af industriens konkurrenceevne, der er en forudsætning for, at industrien kan genskabe sin rentabilitet og opnå gode resultater på det internationale tekstilmarked.

For det andet er det i retningslinjerne fastsat, at støtte til virksomheder inden for tekstil- og beklædningsindustrien kun må ydes i en kort periode. Denne betingelse er ikke opfyldt i det foreliggende tilfælde; for efter perioden 1974 til 1982, hvor Kommissionen havde godkendt støtte til en række strukturomlægningsprogrammer, der på ny skulle gøre de virksomheder, der fremstiller herreovertøj, rentable og selvfinansierende (hvilket ikke lykkedes), fortsatte den italienske regering med at yde finansiel støtte i yderligere fem år, dvs. i perioden 1983 til 1987.

For det tredje skal støtten ifølge retningslinjerne have til formål på kort sigt at gøre den støttemodtagende virksomhed så konkurrencedygtig, at den kan klare sig på Fællesskabets marked for tekstilvarer og beklædning. Denne betingelse er heller ikke opfyldt, fordi de fire virksomheder, efter at have modtaget en betydelig støtte før 1983, fortsat led betydelige tab, som i de efterfølgende år nåede et omfang svarende til deres omsætning. Det må tilføjes, at det, i hvert fald fra 1984, var indlysende for alle involverede parter, at virksomhederne ikke kunne omstruktureres, således at støttens formål, dvs. en forbedring af industriens struktur gennem tilpasning og strukturomlægning, ikke længere kunne virkeliggøres.

For det fjerde var støtten i det foreliggende tilfælde ikke afsat til bestemte formål; den blev generelt ydet for at forbedre virksomhedernes finansielle situation, således at det fra begyndelsen af 1983 stod klart, at støtten ikke havde andet formål end kunstigt at opretholde den pågældende produktion.

Dette betyder, at endnu en betingelse i retningslinjerne ikke er opfyldt. Da støtten hverken er direkte eller indirekte knyttet til et bestemt formål, er det umuligt at vurdere støttens indvirkning på de transaktioner, hvortil den er ydet.

Endelig er det i retningslinjerne fastsat, at støtten ikke må påvirke konkurrencen og samhandelen mere end højst nødvendigt. Det skal i denne forbindelse understreges, at ENI-Lanerossi's fire datterselskaber i 1983 eksporterede 14,3 % af deres produktion og modtog støtte til dækning af tab på 78 mia lire, samtidig med at deres omsætning i 1983 beløb sig til 78,2 mia lire. I de efterfølgende år faldt omsætningen på grund af lukning, salg og omstilling af anlæg, men tabene holdt sig stadig på samme niveau som omsætningen og androg 37,5 mia lire i 1987, hvor omsætningen beløb sig til 36,8 mia lire. I betragtning af, at EF-produktionen på dette område faldt med 15,3 % i perioden 1983 til 1986, samtidig med at den del heraf, der blev afsat inden for Fællesskabet, steg med 27,7 % til 29,1 %, er det indlysende, at det må have påvirket konkurrencen og samhandelsvilkårene mærkbart, at man opretholdt de fire datterselskabers urentable produktion, som i betydeligt omfang blev eksporteret til andre medlemsstater. Dette gælder især, fordi ENI-Lanerossi's datterselskaber, der fremstiller herreovertøj, i 1983 havde 3 563 beskæftigede og dermed hørte til de største producenter inden for denne sektor i EF. Da den pågældende industri består af mange virksomheder, og da der findes mange hundrede små konkurrenter, kan støtte til en af de største producenter inden for denne sektor få særlig alvorlig indvirkning på handel og konkurrence.

På baggrund af ovenstående må det konkluderes, at den pågældende støtte som helhed blev ydet i strid med Fællesskabets retningslinjer for støtte til tekstil- og beklædningsindustrien.

VIII

Støtten på ialt 260,4 mia lire blev hovedsagelig udbetalt med det formål at genoprette de fire virksomheders finansielle stilling. Det skal understreges, at Kommissionen ved skrivelse af 24. januar 1979 underrettede medlemsstaterne om, under hvilke betingelser støtte med det formål at redde en virksomhed kunne betragtes som forenelig med fællesmarkedet. En sådan støtte, der kun må ydes for at holde en virksomhed i drift, medens årsagerne til dens vanskeligheder undersøges, og der findes en løsning på problemerne, skal bl.a. opfylde følgende betingelser:

— støtten skal ydes kontant i form af lånegarantier eller lån til normal markedsrente.

Støtten på 260,4 mia lire opfylder ikke denne betingelse.

— støtten må kun udbetales i den periode, der er påkrævet for at udarbejde de nødvendige og gennemførlige saneringsforanstaltninger, normalt højst seks måneder.

I det foreliggende tilfælde blev den støtte, der i 1983 til og med 1987 blev ydet i form af nye kapitalindskud til dækning af tab, ikke ydet i en kort periode, og der blev eller heller ikke på forhånd fastsat en periode eller en salgspris, ligesom støtten ikke er tilbagebetalt. Der var ikke knyttet betingelser til støtten, som kun havde til formål at holde virksomhederne i drift.

Støtten blev desuden ydet, uden at der blev udarbejdet nødvendige og gennemførlige saneringsforanstaltninger. En række strukturomlægningsplaner, der blev udarbejdet med dette formål, blev opgivet kort efter, at de var blevet påbegyndt, og i 1984 erkendte både den italienske regering og ENI-Lanerossi, at de fire datterselskaber ikke kunne omstruktureres

— støtten må ikke få negative følger for industrien i andre medlemsstater.

Som nævnt ovenfor deltog de pågældende datterselskaber i samhandelen inden for Fællesskabet. Fra begyndelsen af 1970'erne har denne delsektor inden for tekstil- og beklædningsindustrien altid været anset for at befinde sig i en særdeles alvorlig situation på grund af den skarpe konkurrence såvel indefra som udefra, den faldende produktion, det lave prisniveau samt en ubestridelig og vedvarende overskudskapacitet på fællesskabsplan, der fortsat anslås til ca. 20 til 25 %.

Fællesskabets producenter af herretøj, dvs. hundreder af små og mellemstore virksomheder, har taget disse udfordringer op og indledt omfattende bestræbelser på at tilpasse sig, modernisere deres anlæg og udstyr og forbedre effektiviteten. Virksomheder, der ikke kunne omstruktureres, blev nedlagt, som det fremgår af det store antal virksomhedslukninger og den store nedgang i beskæftigelsen inden for denne sektor siden 1975. For EF som helhed blev der i perioden 1975 til 1985 nedlagt næsten 3 000 virksomheder inden for beklædningsindustrien eller 28 %, ligesom beskæftigelsen blev nedskåret med 398 000 eller 36,6 %. I Italien blev antallet af virksomheder inden for beklædningsindustrien nedskåret med ca. 600 eller 32 %, medens beskæftigelsen inden for denne sektor faldt med 83 000 eller 42 %.

Under disse omstændigheder har den pågældende støtte haft mærkbar indvirkning på industriens situation i andre medlemsstater. Selv om ENI-Lanerossi's fire datterselskaber kun tegnede sig for 2,5 % af den italienske produktion af herreovertøj, indebar støtten på 260,4 mia lire en fordel, som næsten svarede til virksomhedernes omsætning i perioden 1983 til 1987 og derved reddede virksomhederne fra konkurs og styrkede deres stilling betydeligt i forhold til deres konkurrenter i EF. Samhandelen inden for EF og den pågældende industris situation i andre medlemsstater blev derfor mærkbart påvirket af støtten.

— betydelige konkrete støtteforanstaltninger skal anmeldes til Kommissionen på forhånd.

Der er i det foreliggende tilfælde tale om betydelige støtteforanstaltninger, ikke blot på grund af støttens størrelse, men også fordi ENI-Lanerossi og de fire datterselskaber, der fremstiller herretøj, både absolut og relativt set er store virksomheder; det må derfor konkluderes, at den italienske regering ikke opfyldte sin forpligtelse til at anmelde støtten så betids, at Kommissionen kunne fremsætte sine bemærkninger hertil og eventuelt indlede proceduren i EØF-Traktatens artikel 93, stk. 2.

Det skal erindres, at en betydelig del af støtten oven i købet blev udbetalt, efter at der den 5. december 1984 var indledt en sådan procedure. Den omstændighed, at den italienske regering ikke har anmeldt støtten, er særlig alvorlig, fordi den ved telex af 24. juni 1983 havde meddelt Kommissionen, at den på forhånd ville anmelde eventuelle fremtidige støtteforanstaltninger til fordel for disse fire virksomheder, som fastsat i EØF-Traktatens artikel 93, stk. 3.

På denne baggrund må Kommissionen tilbagevise den påstand, den italienske regering fremsatte ved skrivelse af 28. maj 1985 som led i proceduren, nemlig at den ikke havde kunnet anmelde støtten på forhånd på grund af den italienske lovgivning. National lovgivning kan ikke anvendes som påskud for statsstøtte, der er uforenelig med Traktaten.

Desuden var virksomhedernes tab blevet akkumuleret gennem flere regnskabsår, således at det i hvert fald havde været muligt på forhånd at anmelde støtte til dækning af tab, selv om de nøjagtige beløb ikke havde kunnet specificeres.

Endelig fremgår det klart af Domstolens domme i sag nr. 234/84 og 40/85, der er nævnt ovenfor, at støtte med henblik på at redde en virksomhed ikke kan falde ind under en af undtagelsesbestemmelserne i artikel 92, hvis ikke den bidrager til at rette op på virksomhedens finansielle situation, dvs. hvor det ikke kan forventes, at virksomheden vil kunne drives rentabelt uden yderligere støtte inden for en rimelig frist, og dette gælder især, når produktionskapaciteten inden for den pågældende industri er alt for stor. I det foreliggende tilfælde stod det klart i 1983, efter at der i perioden 1974 til og med 1982 var udbetalt betydelig støtte til dækning af tab, at ENI-Lanerossi's fire datterselskaber fortsat ville være afhængige af statsstøtte og andre offentlige midler. Dette er blevet bekræftet af udviklingen indtil marts 1988, hvor det blev meddelt, at staten ville trække sig helt ud af denne industri.

På baggrund af ovenstående må det konkluderes, at kapitalindskuddene til dækning af tab ikke opfyldte en række betingelser, der er knyttet til støtte, som har til formål at redde virksomheder, jf. Kommissionens skrivelse til medlemsstaterne af 24. januar 1979 og Domstolens ovennævnte domme.

IX

Fra 1983 til marts 1988 overdrog ENI-Lanerossi de fleste af sine datterselskaber inden for herretøj til den private sektor. Af de oprindelig 3 563 beskæftigede i 1983 blev 38 % førtidspensioneret, medens de øvrige blev ansat i uafhængige private virksomheder i forbindelse med overdragelsen af produktionsanlæggene. Ifølge oplysninger fra den italienske regering var salget af disse anlæg baseret på en økonomisk og finansiel evaluering foretaget af en international bank.

Ved ovennævnte overdragelser trak ENI-Lanerossi sig helt ud af sektoren for herretøj.

Som følge af overdragelsen af disse virksomheder beholdt sektoren for herreovertøj (også til militæret) 45 % af den oprindelige (1983) produktionskapacitet, medens 17 % blev omstillet til andre delsektorer inden for tekstil- og beklædningsindustrien og til andre industrigrene.

Den italienske regering fremførte under proceduren, at denne omstilling mindskede problemerne for sektoren for herretøj betydeligt og dermed måtte betragtes som en fordel for Fællesskabets tekstil- og beklædningsindustri. Hertil skal det navnlig bemærkes, at det på ingen måde er sikkert, at produktionskapaciteten inden for denne sektor virkelig er blevet formindsket med 55 %. Den italienske regerings oplysninger på dette område er ikke beregnet på grundlag af maskiner og inventar, men på grundlag af nedgangen i beskæftigelsen.

Da de pågældende virksomheder havde alt for mange ansatte i 1983, er det højst sandsynligt, at produktionen har kunnet opretholdes, selv om antallet af beskæftigede samtidig blev betydeligt reduceret. Under alle omstændigheder måtte beskæftigelsen skæres betragteligt ned, for at produktionen kunne forøges, fordi arbejdskraftproduktiviteten i de statsejede virksomheder inden for den italienske beklædningsindustri var meget lavere end i de private virksomheder, som det fremgår af materiale fra det italienske statistiske kontor (ISTAT) for den pågældende periode.

Desuden betød omstillingen, at produktionen blev overdraget til følgende delsektorer inden for tekstil- og beklædningsindustrien : benklæder, dameovertøj, pyjamas og strømper. Alle disse delsektorer er også særdeles følsomme på EF-plan på grund af lave priser, stagnerende eller faldende efterspørgsel og produktion, pres fra tredjelande, en vis overskudskapacitet samt en særdeles skarp og voksende konkurrence og samhandel inden for EF.

Det samme gælder situationen inden for lædervare- og skotøjsindustrien, som to andre produktionsanlæg blev omstillet til.

Denne omstilling har måske nok efter 1987 mindsket problemerne for Fællesskabets produktion af herretøj på grund af en række kapacitetsnedskæringer, der, som nævnt ovenfor, ikke var så omfattende som fremført af den italienske regering; det kan derimod fastslås, at omstillingen samtidig forøgede kapaciteten inden for andre delsektorer i andre industrigrene, der står over for de samme eller lignende strukturbestemte vanskeligheder. Omstillingen forværrede således disse vanskeligheder, og det må derfor konkluderes, at den ikke fremmede EF-industriens udvikling inden for disse sektorer.

X

Med hensyn til undtagelsen i EØF-Traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), vedrørende »støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene«, skal det på baggrund af ovenstående bemærkes, at støtten ganske vist fremmede udviklingen inden for ENI, som i mellemtiden har solgt Lanerossi og dermed afhændet sine resterende interesser inden for tekstilindustrien, men ikke fremmede udviklingen i de pågældende sektorer på fællesskabsplan;

støtten påvirkede samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse. Støtten holdt kunstigt producenterne af herreovertøj i live, selv om denne sektor er præget af en betydelig og konstant voksende samhandel og en særdeles skarp konkurrence. Den nedsatte ENI's omkostninger, svækkede andre EF-producenters konkurrencemæssige stilling og bevirkede derfor, at disse virksomheders problemer blev yderligere forværret, og at priserne på EF-markedet blev presset nedad, til skade for producenter, som hidtil har overlevet ved at foretage strukturomlægning, produktivitets- og kvalitetsforbedringer samt nedskæringer i kapacitet og beskæftigelse med egne midler, men som nu kan blive nødt til at trække sig ud af markedet. Støtten begunstigede således ENI, der kunstigt blev fritaget for en række omkostninger, og hvis markedsstilling ikke længere udelukkende var betinget af dens effektivitet, indsats og styrke ; støtten kan derfor ikke anses for at bidrage til en udvikling, der ud fra Fællesskabets synspunkt ville være tilstrækkelig til at opveje den ændring af samhandelsvilkårene, støtten medfører. Støtten kan derfor ikke falde ind under undtagelsesbestemmelsen i EØF-Traktatens artikel 92, stk. 3, litra c).

Hvad angår undtagelsesbestemmelserne i artikel 92, stk. 3, litra a) og c), vedrørende støtte til fremme af udviklingen i visse områder, må det bemærkes, at levestandarden kun er usædvanlig lav i nogle af de pågældende områder (Pescara, Maratea, Nocera, Gagliano), hvor der også hersker alvorlig underbeskæftigelse. I andre områder, nemlig Ancona, Orvieto, Arezzo og Macerata, er levestandarden ikke usædvanlig lav, og der hersker heller ikke alvorlig underbeskæftigelse som omhandlet i artikel 92, stk. 3, litra a). Det regionaludviklingsbegreb, som undtagelsen i artikel 92, stk. 3, litra a), er knyttet til, indebærer hovedsagelig, at støtten skal ydes til nyinvesteringer eller til investeringer i større udvidelser eller omstilling af virksomheder, samt til investeringsomkostninger. I det foreliggende tilfælde kan støtten til de pågældende virksomheder, der var kommet i finansielle vanskeligheder, samt til deres efterfølgende økonomiske sanering, ikke siges at falde ind under denne undtagelsesbestemmelse.

For alle de pågældende regioners vedkommende skal det desuden understreges, at Kommissionen skal foretage sin analyse af den økonomiske og sociale situation ud fra hensynet til Fællesskabets interesse, hvilket inden for sektoren for herretøj betyder, at kapaciteten skal nedskæres, og at statsstøtte til opretholdelse af urentabel produktion skal undgås ; på denne måde kontrollerer Kommissionen regionalstøttens virkninger på de enkelte sektorer i de støtteberettigede områder ; men en sådan støtte skal desuden fremme den regionale udvikling. I Fællesskabets retningslinjer for støtte til tekstilindustrien er det endvidere fastsat, at støttens regionale aspekter skal vurderes på grundlag af regionaludviklingsproblemerne og deres indvirkning på den pågældende sektor set ud fra et konkurrencemæssigt og samhandelsmæssigt synspunkt.

I betragtning af dén pågældende industris situation (som formodentlig vil være uændret i fremtiden) gjorde støtten ikke produktionsanlæggene finansielt og økonomisk mere rentable og sikrede heller ikke antallet af arbejdspladser. Støtten holdt blot disse anlæg i drift, fordi den blev anvendt til dækning af deres driftsunderskud, samtidig med at beskæftigelsen blev skåret ned. Støtten fremmede ikke den økonomiske udvikling i de pågældende områder som anført i artikel 92, stk. 3, litra a) og c), fordi den ikke medførte en varig indkomstforøgelse eller nedskæring i arbejdsløsheden.

Med hensyn til undtagelsesbestemmelsen i artikel 92, stk. 3, litra c), må det konstateres, at støtten påvirkede samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse, i betragtning af situationen inden for produktionen af herreovertøj og inden for de andre industrigrene, som anlæggene blev omstillet til.

I betragtning af ovenstående opfyldte støtten derfor ikke de nødvendige betingelser for at kunne være omfattet af en af undtagelsesbestemmelserne ulovlig, artikel 92, stk. 3, litra a) og c).

Hvad angår undtagelsen i artikel 92, stk. 3, litra b), fremgår det af ovenstående, at den pågældende støtte ikke kunne eller skulle fremme virkeliggørelsen af et vigtigt projekt af fælleseuropæisk interesse eller afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i den italienske økonomi. Den italienske regering har heller ikke påberåbt sig denne undtagelse.

I betragtning af ovenstående er den pågældende støtte (260,4 mia lire) ulovlig, fordi den italienske regering ikke opfyldte sine forpligtelser i henhold til artikel 93, stk. 3. Den opfylder heller ikke de nødvendige betingelser for at være omfattet af en af undtagelsesbestemmelserne i artikel 92, stk. 2 og 3.

XI

Som anført ovenfor kan Kommissionen i sådanne tilfælde pålægge medlemsstaterne at kræve den ulovlige støtte tilbagebetalt.

Der var i det foreliggende tilfælde tale om en betydelig støtte, der endda var langt større end andre nationale støtteordninger til fordel for tekstil- og beklædningsindustrien, som Kommissionen havde forkastet på grund af faren for konkurrenceforvridninger; dette gælder f.eks. den franske afgiftsfinansierede (endelig negativ kommissionsbeslutning 85/380/EØF) [1], den britiske støtteordning (endelig negativ kommissionsbeslutning 85/305/EØF) [2] og den belgiske støtteordning af 1984 (endelig negativ kommissionsbeslutning 84/564/EØF) [3].

Da der i dette tilfælde desuden er tale om en alvorlig overtrædelse af fællesskabsretten, må der træffes passende foranstaltninger.

Som følge heraf skal hele den ulovlige støtte på 260,4 mia lire kræves tilbagebetalt —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den støtte på 260,4 mia lire, der i perioden 1983 til 1987 blev udbetalt til ENI-Lanerossi i form af kapitalindskud i koncernens datterselskaber, der fremstiller herretøj, er ulovlig, da den blev ydet i strid med EØF-Traktatens artikel 93, stk. 3. Den er desuden uforenelig med fællesmarkedet i henhold til Traktatens artikel 92.

Artikel 2

Denne støtte skal kræves tilbagebetalt.

Artikel 3

Den italienske regering underretter inden to måneder fra meddelelsen af denne beslutning Kommissionen om de foranstaltninger, som den har truffet for at efterkomme den.

Artikel 4

Denne beslutning er rettet til Den Italienske Republik.

Udfærdiget i Bruxelles, den 26. juli 1988.

På Kommissionens vegne

Peter SUTHERLAND

Medlem af Kommissionen

---

[1] EFT nr. L 217 af 14. 8. 1985, s. 20.
[2] EFT nr. L 155 af 14. 6. 1985, s. 55.
[3] EFT nr. L 312 af 30. 11. 1984, s. 27.